

„Kurvítka“ v české Ústavě. Systém rakovina, velká moc stran... Klaus inspiroval Hasenkopfa k zamyšlení

- CZ24 News | 12. listopadu 2022

ČESKO: Druhý český prezident Václav Klaus zkritizoval současné kandidáty na prezidenta. O některých z nich mluvil jako o „lunaticích“. Europoslanec Jiří Pospíšil (TOP 09) konstatoval, že i „lunetici“ patří do demokracie a nelze je vyřazovat. Klaus také konstatoval, že zavedení přímé volby prezidenta poškodilo český politický systém. Někdejší hradní právník Pavel Hasenkopf prohlásil, že slabiny českého politického systému jsou jinde. A koalici SPOLU vyzval k seberozpuštění.

Do souboje o post prezidenta pro rok 2023 se přihlásilo 21 kandidátů. Ministerstvo vnitra teď do 25. listopadu přezkoumá, zda uchazeči o Hrad splnili všechny zákonné podmínky. **Podle druhého českého prezidenta Václava Klause se o Hrad uchází řada „lunatiků“.**

„Je spousta lunetiků, kteří netuší, co funkce prezidenta obnáší. Myslí si, že to mohou zkusit. Některí to dělají z recese, někteří to dělají jenom proto, aby se zviditelnili, někteří to dělají proto, že je to pro ně předstupněm například kandidatury do Senátu, protože najednou se ve svém okolí stanou poměrně známými. Já jsem skoro chtěl na toto téma říct hlavně svůj zásadní odsudek. Můj zásadní odsudek proti přímé volbě prezidenta. Já si myslím, že to byla tragická chyba, že to bylo vychýlení našeho systému, že to byl svévolný zásah do tohoto systému před zhruba deseti, jedenácti lety,“ sdělil Klaus. „Vychýlení našeho ústavního systému je tímto velmi špatné a výsledkem jsou ti kandidáti, kteří tam jsou. My máme přece systém nepřímé demokracie, nikoliv přímé demokracie,“ uvedl Klaus v rozhovoru pro CNN Prima News.

Europoslanec TOP 09 Jiří Pospíšil ve vysílání CNN Prima News konstatoval, že i kandidáti – lunatici k demokracii patří. Přímá i nepřímá volba mají podle Pospíšila své výhody a nevýhody. „A nevypovídají nic o kvalitě demokracie v dané zemi,“ upozornil Pospíšil s tím, že nejde ani tak o systém volby, jako spíš o to, jaká osobnost se nakonec prezidentem stane. Miloš Zeman pojal svůj prezidentský úřad ofenzivně, jiný prezident by mohl jednat jinak.

Podle Klause ale bylo zavedení přímé volby prezidenta chybou, i když lidem se možnost volit si prezidenta líbí.

„Zájem je o leccos. Ale jde o to, jestli tento způsob volby může generovat potenciálně dobré kandidáty. A já si myslím, že nemůže. My to také vidíme na těch kandidátech. Já souhlasím, že takzvaně nejsou lidi. Neboli není nějaký zřetelný a viditelný a jasný kandidát. Mělo by se hlavně vycházet z toho, že prezidentská funkce je potenciálním vyvrcholením celoživotní politické kariéry člověka. Ten člověk musí mít za sebou něco zásadního a tadyhleto, že se člověk sám volí, vybírá, že se sám přihlašuje, je popřením tohoto principu, a proto já jsem z toho velmi smutný. Prezidentství je vyvrcholení politické kariéry, ne pokus o její nastartování. A to, co se stalo dvakrát v poslední době na Slovensku...“ podotkl Klaus.

Z tohoto pohledu považuje za jediného relevantního kandidáta Andreje Babiše, který fakticky vstoupil na politické kolbiště v roce 2013, takže v době lednové prezidentské volby už bude mít 10 let zkušeností s pohybem v nejvyšších patrech české politiky. Napřed v roli ministra financí, posléze v roli premiéra a teď v pozici nejsilnějšího opozičního politika.

Někdejší hradní právník Pavel Hasenkopf, který pracoval právě pro Klause, dal v této věci exprezidentovi za pravdu. Také podle jeho názoru má být prezidentství vyvrcholením politické kariéry a nikoli nástupním můstkem k politické kariéře.

Ale Hasenkopf nezůstal jen u tohoto tvrzení. Na sociální síti Facebook se na český politický systém podíval v širší perspektivě. A zkritizoval koalici SPOLU, tedy koalici ODS, lidovců a TOP 09.

„Problém není v systému – tedy alespoň ne problém s prezidentem – problém je v politických stranách, že nejsou s to ‚vygenerovat‘ své vlastní kandidáty. Pokud mi nějaká strana navrhne hned tři kandidáty, je to doklad její naprosté politické impotence a jako další krok by se měla sama rozpustit. Ostatně, Babiše vygenerovala politická strana, i když si to vyšperkoval sbíráním podpisů při jeho spanilých jízdách, aby to hezčejc vypadalo, a je tedy prakticky vyvrácením teze o zmrzačenosti systému jako takového. Nicméně ANO je dnes jediná politická strana, která funguje tak, jak politická strana fungovat má – je schopna generovat vlastní kandidáty a nepotřebuje k přežití se spolčovat do koalic ještě před volbami,“ vyjádřil svůj názor Hasenkopf.

Upozornil také, že český přímo volený prezident stojí vedle českého Parlamentu, ale fakticky nemá na Parlament mnoho pák. Kupříkladu nemůže rozhodnout o rozpuštění Poslanecké sněmovny.

„Prezident prakticky nemůže rozpustit Sněmovnu. Další typicky česká a nadto chtěná deformace, která zvýrazňuje roli vlády jako faktického zmocněnce a rukojmího Sněmovny. Platí od 1993. V normálním parlamentním systému má prezident při politické krizi na výběr, jestli potopí vládu nebo Parlament. Český prezident takovou volbu nemá, může jen sesadit vládu, ale to je mu houby platné, když nemá po ruce novou, které by dala Sněmovna hladce důvěru – v opačném případě si zahrává s návrhem žaloby pro velezradu, což je sice právní procedura, ale řídí se politickými ohledy,“ vykreslil svůj pohled na věc Hasenkopf.

Zdůraznil, že jak Sněmovna, tak prezident republiky jsou voleni přímo občany a oba tyto subjekty se podílejí na sestavování vlády. Ten, kdo podle Hasenkopfa tvrdí, že jediným mocenským centrem je tady Poslanecká sněmovna, nerespektuje z právníkova pohledu dělbu moci jako takovou.

Dalším problém podle Hasenkopfa tkví v tom, že se do Poslanecké sněmovny volí poměrným systémem, což v konečném důsledku znamená, že politické strany musí uzavřít nějaké kompromisy, když skládají vládu a pak taková vláda není dostatečně akceschopná a nedokáže prosadit řadu zásadních věcí.

Pavel Hasenkopf

8 h · 🌐

...

Ad včerejší Klaus)

Emeritní prezident republiky má pravdu v tom, že prezidentství má být vyvrcholením politické kariéry a ne jejím nastartováním. Geniální zkratka.

Emeritní prezident republiky nemá pravdu v tom, že přímá volba náš ústavní systém zmrzačila - ona ho pouze změnila, tím, že vzala prezidenta zpod kurately parlamentu (který ho dřív volil) a dala ho pod kuratelu lidu, parlamentu na roveň - asi jako když si váš nájemník a soused svůj pronajatý byt od vás koupí a najednou je v domě stejně důležitý, jako vy. Náš systém dnes není ani parlamentní, ani prezidentský (což jsou vesměs akademické škatulky bez jakéhokoli právního základu, vymyšlené, aby se to snáz přednášelo), náš systém je prostě náš a žádný akademik ho ještě nepojmenoval.

Problém není v systému - tedy alespoň ne problém s prezidentem - problém je v politických stranách, že nejsou s to "vygenerovat" své vlastní kandidáty. Pokud mi nějaká strana navrhne hned tři kandidáty, je to doklad její naprosté politické impotence a jako další krok by se měla sama rozpustit. Ostatně, Babiše vygenerovala politická strana, i když si to vyšperkoval sbíráním podpisů při jeho spanilých jízdách, aby to hezčejc vypadalo, a je tedy prakticky vyvrácením teze o zmrzačenosti systému jako takového. Nicméně ANO je dnes jediná politická strana, která funguje tak, jak politická strana fungovat má - je schopna generovat vlastní kandidáty a nepotřebuje k přežití se spolčovat do koalic ještě před volbami.

Systém volby prezidenta funguje, ale nesmíte mezi ta ozubená kolečka sypat písek.

Náš systém jako takový vykazuje tři základní deformace, a to od roku 1993:

1) Každá vláda musí explicitně žádat o důvěru (v normálním, čistém parlamentním systému stačí, že jí není vyslovena nedůvěra - to, že vlády chtějí důvěru explicitně, má být politický, nikoli právní bonus). U nás to platí od 1948, protože to bylo považováno za strašlivou demokratickou vymoženost na zlé buržoazii, a až dodnes to platí proto, že autoři ústavy 1993 znali parlamentní systém jen z učebnic napsaných za socialismu prof. Zdobinským. Je to specificky česká deformace a komplikuje povolební vyjednávání.

2) Prezident prakticky nemůže rozpustit Sněmovnu. Další typicky česká a nadto chtěná deformace, která zvýrazňuje roli vlády jako faktického zmocněnce a rukojmího Sněmovny. Platí od 1993. V normálním parlamentním systému má prezident při politické krizi na výběr, jestli potopí vládu nebo parlament. Český prezident takovou volbu nemá, může jen sesadit vládu, ale to je mu houby platné, když nemá po ruce novou, které by dala Sněmovna hladce důvěru - v opačném případě si zahrává s návrhem žaloby pro velezradu, což je sice právní procedura, ale řídí se politickými ohledy.

3) Specifickým kurvítkem je poměrný volební systém, to ale zdaleka neplatí jen pro nás. Vznikl, aby politické strany pojistily své postavení - na rozdíl od většinového systému totiž poměrný systém bez politických stran vůbec nemůže existovat - zavedete-li poměrný volební systém, uděláte z politických stran instituci nikoli toliko politickou, ale právní. Kurvítkem je tento systém proto, že generuje Sněmovnu, která je zmenšeným obrazem celé společnosti, se všemi jejími negativy a excesy, což se v menším přenáší i na vládu. Tento systém nikdy nevygeneruje vládu, která by byla schopna nastartovat nějaký dlouhodobý politický program, natož ho uvést do praxe.

kteřá by byla schopna nastartovat nějaký dlouhodobý politický program, natož ho uvést do praxe. Výsledkem je vždy nějaký zoufalý, prakticky nefunkční kompromis.

Kromě toho je poměrný systém odpovědný za to, že i v rámci stran se dostávají nahoru buď politici bezbarví a neškodní, nebo hloupí a uřvaní.

Poměrný systém je jako rakovina - společnost víc a víc rozděluje a atomizuje, ale nikdy ji nespojí.

Poměrný systém je to nejhorší systémové politické zlo, jaké existuje.

4) A mimochodem, obrovským kurvítkem je parlamentní systém sám o sobě - a to kdekoli na světě - de facto totiž zcela popírá dělbu moci, když činí vládu zcela závislou na vůli Sněmovny, výkonná a zákonodárná moc v něm splývají v jedno a odděleny jsou jen formálně. (Proto Otcové zakladatelé USA kladli tak velký důraz na dělbu moci, která v parlamentním britském systému neexistovala (a neexistuje) a stvořili prezidentský systém (Ústavu USA - ta vznikla jako záměrný distanc od parlamentního systému)).

98

11 komentářů 27 sdílení

Pavel Hasenkopf

7 h · 🌐

P.S. k předchozímu: Dnešní česká dělba moci je dvojitá:

1) dělba moci mezi volenými politiky (zákonodárci včetně ministrů a prezident) na straně jedné a nevolenými soudci (a státní zástupci by taky chtěli líznout a emancipovat se od exekutivy) na straně druhé; a

2) v rámci té politické části dělba moci mezi (přímo voleným) parlamentem a (přímo voleným) prezidentem. Vláda je jejich společné dítě: prezident ji jmenuje a Sněmovna schvaluje či sesazuje. Komu tahle dělba moci mezi prezidentem a Parlamentem vadí, tomu prakticky vadí dělba moci jako taková a chtěl by mít parlament jako jediné mocenské centrum.

Česká Ústava bude v prosinci slavit třicet let od svého přijetí. Sepsána byla při hektickém dělení Československa velmi rychle expertní komisí, která sice byla jmenována Klausovou vládou, ale Václavu Klausovi na konečném návrhu řada věcí vadila. Lídrem týmu akademiků, kteří ústavní dokument vytvořili, byl profesor Vojtěch Cepl.

Pokusy o její zásadnější revizi neuspěly, asi nejambicióznější byla novela poslance Zdeňka Jičínského v časech „opoziční smlouvy“, která měla především přesněji vymezit některé postupy, které Ceplův tým nechal na ustálení politických zvyklostí.

Rovněž pokus o oslabení poměrnosti volebního systému do Poslanecké sněmovny, pocházející ze stejného volebního období, neuspěl po stížnosti prezidenta Václava Havla k Ústavnímu soudu.

Jedinou zásadní změnou tak bylo zavedení přímé volby prezidenta v roce 2011.

[ZDROJ](#)